

(i) Printed Pages: 7

Roll No.

(ii) Questions : 9

Sub. Code :

0	1	9	2
---	---	---	---

Exam. Code :

0	0	0	2
---	---	---	---

B.Sc. (General) 2nd Semester

1059

HISTORY & CULTURE OF PUNJAB

(In the Colonial and Post Independence Times)

For B.Sc. candidates only (In English/Hindi Mediums)

Paper : Common with B.P.E.D (4yr) 2nd Sem.

Time Allowed : Three Hours]

[Maximum Marks : 45

Note :— (1) Attempt **FIVE** questions in all.

(2) Question No. 1 is compulsory.

(3) Attempt **ONE** question from each Unit.

(4) For Private candidates, who have not been assessed earlier for internal assessment, the marks secured by them in theory paper will proportionately be increased to maximum marks of the paper in lieu of internal assessment.

1. Answer any **FIVE** of the following in about **25-30** words :

(i) When did annexation of Punjab happen ?

(ii) Write the names of any two members of Board of Administration.

- (iii) Explain the term 'Colonization'.
- (iv) Comment on Namdharis.
- (v) Comment on Singh Sabhas.
- (vi) Comment on Arya Samaj.
- (vii) Write a note on Kirti Kissan Movement.
- (viii) Write a note on Civil Disobedience.
- (ix) Write a note on Akali Dal Morchas.
- (x) Comment on Ghadar Movement. 1×5=5

UNIT—I

- 2. Discuss the factors responsible for the rise of middle class in Punjab. 10
- 3. Write the impacts of agriculture's commercialization on Punjab's economy. 10

UNIT—II

- 4. Highlight the impacts of Arya Samaj's activities on Punjab's society. 10
- 5. Write an essay on the growth of print technology in colonial Punjab. 10

UNIT—III

- 6. Why did Ghadar Movement decline ? Discuss. 10
- 7. Discuss the ideology and activities of Naujawan Bharat Sabha. 10

UNIT—IV

8. Discuss Partition's impacts on Punjab. 10
9. On the outline map of Punjab, show the following six historical places and write explanatory note on any **two** : 6+4
- Ferozpur, Amritsar, Lahore, Qadian, Lyallpur, Delhi.

(हिन्दी माध्यम)

नोट :— (1) कुल पांच प्रश्न करें।

(2) प्रश्न संख्या 1 अनिवार्य है।

(3) प्रत्येक यूनिट में से एक प्रश्न करें।

(4) प्राइवेट परीक्षार्थी जिनका आंतरिक मूल्यांकन के लिए आंकलन पहले नहीं किया गया है। थ्योरी पेपर में उनके द्वारा प्राप्त अंकों को आंतरिक मूल्यांकन के स्थान पर अनुपातिक रूप में अधिकतम अंकों तक बढ़ा दिया जाएगा।

1. निम्नलिखित किन्हीं पांच प्रश्नों को लगभग 25-30 शब्दों में करें :-

(i) पंजाब का सम्मेलन कब हुआ ?

(ii) बोर्ड ऑफ एडमिनिस्ट्रेशन के किन्हीं दो सदस्यों के नाम लिखिये।

(iii) अनिवेशन शब्द की व्याख्या कीजिए।

(iv) नामधारियों पर टिप्पणी करें।

(v) सिंह सभा पर टिप्पणी करें।

(vi) आर्य समाज पर टिप्पणी करें।

(vii) कीर्ति किसान आंदोलन पर एक नोट लिखें।

(viii) सविनय अवज्ञा पर एक नोट लिखें।

(ix) अकाली दल मोर्चे पर एक टिप्पणी लिखें।

(x) ग़दर आंदोलन पर टिप्पणी करें।

1×5=5

यूनिट-I

2. पंजाब में मध्यम वर्ग के उत्थान के लिए जिम्मेदार कारकों पर चर्चा करें।

10

3. पंजाब की अर्थव्यवस्था पर कृषि के व्यावसायिकरण के प्रभावों को लिखें।

10

यूनिट-II

4. पंजाब के समाज पर आर्य समाज की गतिविधियों के प्रभावों को उजागर करें।

10

5. औपनिवेशिक पंजाब में प्रिंट प्रौद्योगिकी के विकास पर एक निबंध लिखें।

10

यूनिट-III

6. ग़दर आंदोलन को अस्वीकार क्यों किया गया चर्चा करें।

10

7. नौजवान भारत सभा की विचारधारा और गतिविधियों पर चर्चा करें।

10

ਯੂਨਿਟ-IV

8. ਪੰਜਾਬ ਪਰ ਵਿਭਾਜਨ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਪਰ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 10
9. ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰੂਪਰੇਖਾ ਮਾਨਚਿਤਰ ਪਰ ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਛੇ ਐਤਿਹਾਸਿਕ ਸਥਾਨਾਂ ਨੂੰ ਦਿਖਾਓ
ਐਤਿਹਾਸਿਕ ਸਥਾਨਾਂ ਨੂੰ ਦਿਖਾਓ :
ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ, ਅਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਲਾਹੌਰ, ਕਾਦਿਯਾਨ, ਲਾਯਲਪੁਰ, ਦਿੱਲੀ।

6+4

(ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ)

ਨੋਟ :— (1) ਕੁੱਲ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ।

(2) ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 1 ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ।

(3) ਹਰੇਕ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ।

(4) ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ, ਜਿਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਆਕਲਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਿਊਰੀ ਪੇਪਰ ਵਿੱਚ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਅੰਕ ਅੰਦਰਲੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਅਨੁਸਾਰ ਪੇਪਰ ਦੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅੰਕ ਵਧਾਏ ਜਾਣਗੇ।

1. ਕੋਈ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ, ਹਰੇਕ ਲਗਭਗ 25-30 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕਰੋ :

(i) ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਮਿਲਾਪ ਕਦੋਂ ਹੋਇਆ ?

(ii) ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਬੋਰਡ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੋ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ।

(iii) ਉਪਨਿਵੇਸ਼ਨ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।

(iv) ਨਾਮਧਾਰੀ ਤੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰੋ।

(v) ਸਿੰਘ ਸਭਾਵਾਂ ਤੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰੋ।

(vi) ਆਰੀਆ ਸਮਾਜ ਤੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰੋ।

(vii) ਕੀਰਤੀ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ 'ਤੇ ਇੱਕ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।

(viii) ਸਿਵਲ ਨਾਫ਼ਰਮਾਨੀ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।

(ix) ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਮੋਰਚੇ 'ਤੇ ਇੱਕ ਨੋਟ ਲਿਖੋ।

(x) ਗਦਰ ਲਹਿਰ ਬਾਰੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰੋ।

1×5=5

ਯੂਨਿਟ-I

2. ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਮੱਧ ਵਰਗ ਦੇ ਉਭਾਰ ਲਈ ਜਿੰਮੇਵਾਰ ਕਾਰਕਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

10

3. ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੇ ਵਪਾਰਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖੋ।

10

ਯੂਨਿਟ-II

4. ਪੰਜਾਬ ਸਮਾਜ ਤੇ ਆਰੀਆ ਸਮਾਜ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰੋ।

10

5. ਬਸਤੀਵਾਦੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਿੰਟ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਤੇ ਇੱਕ ਲੇਖ ਲਿਖੋ।

10

ਯੂਨਿਟ-III

6. ਗਦਰ ਅੰਦੋਲਨ ਦਾ ਪਤਨ ਕਿਉਂ ਹੋਇਆ ? ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

10

7. ਨੌਜਵਾਨ ਭਾਰਤ ਸਭਾ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਅਤੇ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

10

ਯੂਨਿਟ-IV

8. ਪੰਜਾਬ 'ਤੇ ਵੰਡ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ। 10
9. ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰੂਪ-ਰੇਖਾ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ 'ਤੇ, ਹੇਠਲੇ ਛੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸਥਾਨਾਂ ਨੂੰ ਦਿਖਾਓ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੋ 'ਤੇ ਵਿਆਖਿਆਤਮਿਕ ਨੋਟ ਲਿਖੋ : 6+4
- ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਲਾਹੌਰ, ਕਾਦੀਆਂ, ਲਾਇਲਪੁਰ, ਦਿੱਲੀ।